

Azərbaycan Respublikası adından

QƏRARDAD

Bakı şəhəri

İş № 2(102)-5412/2022

21.09.2022

ALİ MƏHKƏMƏ

Azərbaycan Respublikası adından

**Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsi
Mülki Kollegiyasının**

**İddiənin cavabdeh
Cavabdeh ASC-yə qarşı iş üzrə**

Q Ə R A R D A D İ

(Açar sözlər: müddətin ötürülməsi əsası ilə kassasiya şikayətinin qeyri-mümkün sayılması)

Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Mülki kollegiyası, hakimlər Şəfiyev İspəndiyar Əsəd oğlu (sədrlik edən və məruzəçi), Əhmədov Əhməd Abbas oğlu və Həsənov Vüqar Təvəkgül oğlundan ibarət tərkibdə,

Bakı Apellyasiya Məhkəməsi Mülki Kollegiyasının 05 avqust 2022-ci il tarixli, 2(103)-5346/2022 sayılı qərarından iş üzrə İddiaçı X4 tərəfindən verilmiş kassasiya şikayətinin mümkünlüyünü yoxlayaraq, aşağıdakı qərarı qəbul etdi

İşin halları

1.İddiaçı X4 Cavabdeh ASC-yə qarşı “pul vəsaitinin geri qaytarılması tələbinə dair iddia ərizəsi ilə məhkəməyə müraciət edərək, X1 Cavabdeh ASC-dəki bank hesabında olan 19062 manat məbləğində pul vəsaitinin Cavabdeh ASC tərəfindən Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun hesabına geri qaytarılması barədə qətnamə çıxarılmasını xahiş etmişdir.

İş üzrə qəbul edilmiş məhkəmə aktları

a) Birinci instansiya məhkəməsində icraat

2. Bakı şəhəri Səbail Rayon Məhkəməsinin 18 may 2022-ci il tarixli, 2(009)-1240/2022 sayılı qərarı ilə İddiaçının Cavabdeh ASC-yə qarşı “pul vəsaitinin geri qaytarılması” tələbinə dair iddia ərizəsi və ona əlavə edilmiş sənədlər geri qaytarılmış, həmçinin iddiaçıya hazırkı iddia ərizəsi ilə Bakı Kommersiya Məhkəməsinə müraciət etməli olduğu izah edilmişdir.

3. Həmin qərardaddan İddiaçı X4 apellyasiya şikayət verərək qərarın ləğv edilməsini, iddia ərizəsinin icraata qəbul edilməsini, əks halda şikayətə baxılması üçün mülki işin Bakı Apellyasiya Məhkəməsinə göndərilməsini xahiş etmişdir.

4. Bakı şəhəri Səbail Rayon Məhkəməsinin 27 may 2022-ci il tarixli, 2(009)-1240/2022 sayılı qərarı ilə şikayət qismən təmin edilmiş Bakı şəhəri Səbail Rayon Məhkəməsinin 18 may 2022-ci il tarixli, e-2(009)-1240/2022 sayılı qərarı ləğv edilmiş, İddiaçının Cavabdeh ASC-yə qarşı “pul vəsaitinin geri qaytarılması” tələbinə dair iddia ərizəsinin qəbulundan iddianın yolverilməzliyinə görə imtina edilmiş, iddia ərizəsi və ona əlavə olunmuş sənədlər iddiaçıya geri qaytarılmış, həmçinin iddiaçıya həmin iddia tələbi ilə onun müvafiq inzibati məhkəməyə müraciət etmək hüququnun olması izah olunmuşdur.

5. Həmin qərardaddan iddiaçı şikayət verərək Bakı şəhəri Səbail Rayon Məhkəməsinin 27 may 2022-ci il tarixli, 2(009)-1240/2022 sayılı qərarının ləğv edilməsini və işə mahiyyəti üzrə baxılmasını xahiş etmişdir.

6. Bakı şəhəri Səbail Rayon Məhkəməsinin 24 iyun 2022-ci il tarixli, e-2(009)-1240/2022 sayılı qərarı ilə şikayət təmin edilməmiş və şikayətin baxılması üçün mülki işlə birlikdə Bakı Apellyasiya Məhkəməsinə göndərilməsi qərara alınmışdır.

b) Apellyasiya instansiyası məhkəməsindəki icraat

7. Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki Kollegiyasının 26 iyul 2022-ci il tarixli, 2(103)-5346/2022 sayılı qərarı ilə iddiaçı tərəfindən verilmiş verilmiş apellyasiya şikayəti təmin edilməmiş və iş üzrə Bakı şəhəri Binəqədi Rayon Məhkəməsinin 27 aprel 2022-ci il tarixli qərarı dəyişdirilmədən saxlanılmışdır.

8.Həmin qərardaddan iddiaçı kassasiya şikayəti verərək, Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki Kollegiyasının 26 iyul 2022-ci il tarixli, 2(103)-5346/2022 sayılı qərarının ləğv edilməsi, iddia tələbinə Bakı şəhəri Səbail Rayon Məhkəməsində baxılması barədə yeni qərar qəbul edilməsini xahiş etmişdir.

9. Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki Kollegiyasının 05 avqust 2022-ci il tarixli, 2(103)-5346/2022 sayılı qərarı ilə iddiaçı tərəfindən verilmiş kassasiya şikayəti geri qaytarılmışdır.

Kassasiya şikayətinin və ona etirazın dəlilləri

a) Kassasiya şikayətinin dəlilləri

10. İddiaçı Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki Kollegiyasının 05 avqust 2022-ci il tarixli, 2(103)-5346/2022 sayılı qərardadından kassasiya şikayəti verərək, qərardadın ləğv olunmasını və kassasiya şikayətinin qəbul edilməsi barədə yeni qərar çıxarılmasını xahiş etmişdir.

Tətbiq edilən hüquq

Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsi

11. Maddə 130.1. Qanunla müəyyən edilmiş və ya məhkəmə tərəfindən təyin edilmiş müddət keçdikdə, prosesual hərəkətləri etmək hüququ keçmiş olur.

12. Maddə 130.3. Prosesual müddətin bərpa olunması barədə vəsatət verilməmişsə, prosesual müddətlər keçdikdən sonra verilən şikayətlərə və sənədlərə baxılmır və onları verən şəxsə qaytarılır.

13. Maddə 402.2. Apellyasiya məhkəmələrinin mülki və kommərsiya kollegiyalarının və Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin mülki və kommərsiya kollegiyalarının iş üzrə icraata xitam verilməsi barədə qərardadlarından kassasiya şikayəti verilə bilər.

14. Maddə 404-1.1. Kassasiya instansiyası məhkəməsi iş məhkəməyə daxil olduqdan sonra 15 gün müddətində kassasiyanın mümkünlüyünü yoxlayır. Buraya işə kassasiya qaydasında baxmaq üçün prosesual əsasların olması daxildir.

15. Maddə 404-1.2. İşə kassasiya qaydasında baxmaq üçün prosesual əsaslar olmadıqda kassasiya şikayətinin qeyri-mümkün hesab edilməsinə dair qərardad qəbul edilir.

16. Maddə 405. Apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qərardadından işdə iştirak edən şəxslərə rəsmi qaydada verildiyi gündən 10 gün müddətində kassasiya şikayəti verilə bilər.

17. Maddə 408.1. Kassasiya şikayəti müəyyən edilmiş müddət ötürülməklə verilmişsə və buraxılmış müddətin bərpa edilməsinə dair vəsatət təmin olunmamışsa, kassasiya şikayəti apellyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən qaytarılır.

18. Maddə 408.3. Kassasiya şikayətinin qaytarılması barədə qərardad çıxarılır.

19. Maddə 409. Apellyasiya instansiyası məhkəməsi kassasiya şikayətinin bu Məcəllənin 402, 405 və 407-ci maddələrinin tələblərinə uyğunluğunu yoxlayır. Bu Məcəllənin 402, 405 və 407-ci maddələrinin tələblərinə cavab verən kassasiya şikayəti ona əlavə olunmuş sənədlərlə və işlə birlikdə kassasiya şikayətinin verilmə müddəti bitdikdən sonra 7 gün müddətində kassasiya instansiyası məhkəməsinə göndərilir.

Kassasiya instansiyası məhkəməsinin mövqeyi

20. Məhkəmə kollegiyası kassasiya şikayətinin mümkünlüyünü araşdıraraq, aşağıdakılara əsasən hesab edir ki, kassasiya şikayəti qeyri-mümkün sayılmalı və apellyasiya instansiyası məhkəməsinə geri qaytarılmalıdır.

21. Belə ki, MPM-nin 405.0.1-ci maddəsində apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qərardadından kassasiya şikayəti verilməsi üçün müddət, işdə iştirak edən şəxslərə rəsmi qaydada verildiyi gündən 10 gün müəyyən edilmişdir.

22. Həmin normanın tələbinə əsasən şikayət vermə müddətinin axımı qərardadın "rəsmi qaydada verildiyi" gündən başladığına görə, müddətin axımını hesablamaq üçün məhkəmə aktının "rəsmi qaydada verilməsi" anlayışının nəyi ifadə etməsi müəyyən olunmalıdır. Bu anlayışın izahı MPM-nin 135.5-ci maddəsində verilərək göstərilir ki, bu Məcəllənin 135.2-ci, 135.3-cü, 135.6-cı və 135.8-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş hallarda məhkəmə sənədi rəsmi qaydada verilmiş hesab edilir.

23. Göründüyü kimi MPM-nin 135.2-ci, 135.3-cü, 135.6-cı və 135.8-ci maddələrində göstərilən hər hansı bir qaydada çatdırılan məhkəmə sənədləri, rəsmi qaydada verilmiş sayılır. Bu qaydaların birindən bəhs edən MPM-nin 135.6-cı maddəsində deyilir ki, "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tətbiq olunduğu məhkəmələrdə mülki işlər üzrə işdə iştirak edən şəxslər "Elektron məhkəmə" informasiya sistemində qeydiyyatdan

keçmişlərsə, məhkəmə sənədləri bu şəxslərin həmin sistemdə yaradılmış "elektron kabinet"lərində yerləşdirilir və onlara bu barədə məlumat həmin sistem vasitəsilə elektron qaydada (elektron poçt, SMS və s. vasitəsilə) çatdırılır.

24. İş materiallarından görünür ki, Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki Kollegiyasının 05 avqust 2022-ci il tarixli, 2(103)-5346/2022 sayılı qərarının surəti iddiaçının vəkili (həm də iddiaçı qurumun özünə məxsus olan) elektron kabinetinə xx.xx.2022-ci il tarixdə yerləşdirilmişdir. Bu halda qərardaddan kassasiya şikayəti verilməsi üçün müəyyən olunmuş müddətin axımı dı həmin tarixdən başlanmaqla 10 gün davam etmiş olur.

25. Lakin iddiaçı həmin qərardaddan kassasiya şikayətini 26 avqust 2022-ci il tarixdə vermişdir. Yəni kassasiya şikayətinin verilmə müddəti buraxılmışdır.

26. Azərbaycan Respublikası MPM-nin 409-cu maddəsinin tələbinə görə apellyasiya instansiyası məhkəməsi kassasiya şikayətinin bu Məcəllənin 402, 405 və 407-ci maddələrinin tələblərinə uyğunluğunu yoxlayır. Bu Məcəllənin 402, 405 və 407-ci maddələrinin tələblərinə cavab verən kassasiya şikayəti ona əlavə olunmuş sənədlərlə və işlə birlikdə kassasiya şikayətinin verilmə müddəti bitdikdən sonra 7 gün müddətində kassasiya instansiyası məhkəməsinə göndərilir.

27. Göründüyü kimi apellyasiya instansiyası məhkəməsi kassasiya şikayəti daxil olduqda onu vermiş şəxsin kassasiya şikayəti vermək hüququna malik olmasını, kassasiya şikayətinin qanunla müəyyən olunmuş müddətdə verildiyini, kassasiya şikayətinin qanunla nəzərdə tutulmuş forma və məzmun tələblərinə cavab verdiyini yoxlamalı, həmin qaydalara riayət olunduğu halda kassasiya şikayətini baxılması üçün göndərməli, göstərilən tələblərə cavab vermədiyi halda isə, kassasiya şikayətinin geri qaytarılması barədə əsaslandırılmış qərar çıxarmalıdır.

28. Lakin hazırkı iş üzrə apellyasiya instansiyası məhkəməsi bu tələblərə əməl etməmişdir.

29. Kassasiya qaydasında baxmaq üçün prosesual əsasların olmaması, apellyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən kassasiya şikayətinin geri qaytarılması kimi hüquqi nəticəyə səbəb olur. Kassasiya şikayətinin geri qaytarılması apellyasiya instansiyasının səlahiyyəti olduğuna görə, verilmiş kassasiya şikayətinin geri qaytarılması üçün mülki iş apellyasiya instansiyası məhkəməsinə qaytarılmalıdır.

30. Məhkəmə kollegiyası yuxarıda göstərilənlərə əsasən və MPM-in 408 və 411-ci maddələrini rəhbər tutaraq,

Qərara aldı:

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki Kollegiyasının 05 avqust 2022-ci il tarixli, 2(103)-5346/2022 sayılı qərarından iş üzrə iddiaçı tərəfindən verilmiş kassasiya şikayəti qeyri-mümkün hesab edilsin.

Kassasiya şikayəti geri qaytarılması üçün mülki işlə birlikdə Bakı Apellyasiya Məhkəməsinə qaytarılsın.

Qərar qətidir və qəbul edildiyi andan qüvvəyə minir